

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР, ҚОРҒАНЫС ЖӘНЕ
ҚАУІПСІЗДІК КОМИТЕТІНІҢ КЕҢЕЙТІЛГЕН ОТЫРЫСЫ

2021 жылғы 2 ақпан

Отырысты Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің төрағасы М.А. ҚҰЛ-МҰХАММЕД жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті әріптестер, отырысқа шақырылған лауазым иелері! Күн тәртібіндегі мәселе сіздерге белгілі, қарсы болмасаңыздар осы мәселені бекітіп, жұмысқа кіріссек деймін. Қарсылық жоқ па?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Онда күн тәртібі бекітілді. Қажетті кворум бар. Жұмысқа кірісейік. Күн тәртібіндегі мәселе «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Каспий теңізіндегі қызметті жүзеге асыруға байланысты мәселелер бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда қараймыз.

Бұл заң жобасы екі оқылымда қаралады. Бүгін бірінші оқылымда қараймыз. Тиісті шешім шыққаннан кейін Парламенттің жалпы отырысына шығарамыз. Егер Парламенттің жалпы отырысында бірінші оқылымда мақұлданатын болса, сол күні екінші оқылымда қарайтын боламыз. Сондықтан заң жобасы өте маңызды.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрінің орынбасары Сыздықов Марат Зеникенұлына беріледі.

СЫЗДЫҚОВ М.З. Құрметті Мұхтар Абрарұлы, құрметті депутаттар! 2018 жылғы 12 тамызда Ақтау қаласында Бесінші Каспий саммиті барысында 1994 жылдан бері келіссөздер жүргізіліп келген Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға қол қойылды.

Осы маңызды оқиғаның артында тараптардың түрлі форматта тұрақты түрде өткен ресми және бейресми кездесулерін есептегенде, төрт Каспий саммиті, Сыртқы істер министрлерінің жеті кездесуі, арнайы жұмыс тобының 52 отырысы тұр.

Қатысушы елдер конвенцияны әзірлеу барысында саяси тұрақтылықты қамтамасыз ету, Каспий аймағын дамыту, оның табиғи байлықтарын сақтау және арттыру бойынша мүдделерді негізге алды.

Елбасының анықтамасы бойынша конвенция «Каспий теңізінің конституциясы» болып табылады. Осы тұрғыда (асырмай айтқанда) аталған құжатқа қол қою үшін негіз қалаған Нұрсұлтан Назарбаевтың баға жетпес үлесін атап өткен жөн.

Символично, что многолетний переговорный процесс по разработке Конвенции о правовом статусе Каспийского моря в формате заседаний специальной рабочей группы на уровне заместителей министров иностранных дел стартовал в январе 1997 года в Алматы, а его итоги были подведены на Пятом

Каспийском саммите в городе Актау 12 августа 2018 года в Международный день Каспийского моря.

В целях приведения в соответствие национального законодательства Республики Казахстан с положениями конвенции возникла необходимость внесения соответствующих поправок в отдельные правовые акты Республики Казахстан.

В этой связи на ваше рассмотрение вносится проект Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам, связанным с осуществлением деятельности на Каспийском море». Законопроект разработан Министерством иностранных дел совместно с другими государственными органами.

В проекте закона предлагается внесение изменений в Водный кодекс, Кодекс «О недрах и недропользовании», а также в законы «О противодействии терроризму», «О торговом мореплавании», «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира», «О международных договорах Республики Казахстан», «О внешней разведке» и «О Государственной границе Республики Казахстан».

В частности, в представляемом проекте закона предлагается:

увеличить ширину территориальных вод с 12 до 15 морских миль;

ввести в пределах рыболовной зоны «режим рыболовной зоны», определяющий порядок проведения морских научных исследований и промысла водных биологических ресурсов в данной акватории;

определить компетенцию государственных органов по контролю за соблюдением исключительных прав Республики Казахстан на промысел водных биологических ресурсов в рыболовной зоне, а также порядок их взаимодействия.

Помимо прочего, вносятся также другие поправки в целях исключения существующих противоречий, пробелов и коллизий.

Әзірленген заң жобасын қабылдау Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияның күшіне ену сәтіне Қазақстан Республикасының дайындығын қамтамасыз етеді деп пайымдаймыз.

Құрметті Мұхтар Абрарұлы, құрметті депутаттар, баяндалғанның негізінде ұсынылған заң жобасын қарастыруларыңызды сұраймыз.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, Марат Зеникенұлына қоятын сұрақтарыңыз бар ма?

Мемлекеттік шекара мәселесі өте маңызды. Бұл мәселені біз бірнеше рет қарағанбыз, бірнеше заң жобасында оны қарағанбыз. Осының бәрін ескере отырып бұл заң жобасы бойынша сұрақтарыңыз болса қойыңыздар.

Мұнда Сыртқы істер министрлігінен басқа да шекараға жауап беретін азаматтар бар. Пжалуйста.

ҚОЖАМЖАРОВ Қ.П. Мой вопрос касается рассматриваемой конвенции. Я хотел бы задать вопрос Директору Пограничной службы.

Недавно прошла информация, что ряд лиц был задержан на территории

Сарыагашского погрануправления, которые совершали кражу скота. Среди них были двое военнослужащих погранвойск. Насколько это распространено, и какие меры вами принимаются?

ТӨРАҒА. Вопрос очень серьезный.

Пожалуйста, Директор Пограничной службы генерал-лейтенант Дильманов.

ДІЛМАНОВ Д.А. Құрметті төраға, құрметті депутаттар! 6-8 декабря 2020 года в ходе совместных оперативно-профилактических мероприятий с Министерством внутренних дел, Пограничной службой была выявлена и задержана группа лиц, которая занималась кражей скота у местного населения. Указанные военнослужащие относятся к категории военнослужащих по контракту, сержантского рядового состава, которые проходили службу на одной из пограничных застав. Занимались они кражей скота совместно с группой гражданских лиц. Наши военнослужащие принимали в ней активное участие, попали в поле зрения. Мы были заинтересованы в том, чтобы довести дело до задержания и до такого состояния, чтобы это было уроком не только для них, но и для всех военнослужащих, которые несут службу по охране государственной границы.

Мы понимаем, что это отрицательно отразилось на имидже Пограничной службы, но нам хотелось бы в своих рядах постоянно наводить порядок, чтобы нечистые на руку, нечистые на совесть люди не служили в пограничных войсках.

МҰСАБАЕВ Т.А. Объясните, в чем разница между понятиями «режим территориальных и внутренних вод» и «режим внутренних и территориальных вод». Это разве не одно и то же?

ДІЛМАНОВ Д.А. Спасибо за вопрос.

Есть режим территориальных вод. Это наши воды, которые мы охраняем по закону, 12 миль. Теперь будем охранять 15 миль.

Внутренние воды – это все те реки, которые находятся у нас, но их воды приходят из другого государства, к примеру, река Или и река Сырдарья. Их воды приходят из другого государства, то есть они относятся к пограничным рекам. И если река протекает по территории Казахстана, то это уже относится к режиму внутренних вод. А территориальные воды – это вся наша морская территория в пределах государственной границы. И к ним относится территориальный режим, то есть режим территориальных вод именно на морском участке.

МҰСАБАЕВ Т.А. Это понятно. Но зачем здесь менять понятие «режим территориальных и внутренних вод» понятием «режим внутренних и территориальных вод»? Просто местами поменяли, и все.

СЫЗДЫҚОВ М.З. Разрешите прокомментировать представителю Министерства иностранных дел, директору Правового департамента Жумаканову Николаю Владимировичу.

ЖҰМАҚАНОВ Н.В. По поводу этой поправки хотелось бы пояснить, что раньше в законодательстве о государственной границе использовалось понятие «территориальные воды (море)». Сейчас приведение законодательства в

соответствие с положениями Конвенции о правовом статусе Каспийского моря, где содержатся понятие «территориальные воды» без слова «море». Мы просто слово «море» убираем, и получается понятие «режим территориальных и внутренних вод». Но поскольку внутренние воды находятся ближе к берегу, чем территориальные воды, поэтому получается «режим внутренних и территориальных вод». Мы просто их местами поменяли логически, а во-вторых, убрали слово «море».

МҰСАБАЕВ Т.А. Можно было просто объяснить и быстрее, убрали слово «море», и все. Вот это основное различие. Теперь понятно.

ТӨРАҒА. Есть еще вопросы?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Уважаемые коллеги, я сделаю сейчас содоклад, по окончании заседания мне поручено также провести брифинг с журналистами. Возможно, будут вопросы, касающиеся в целом государственной границы, соблюдения режима. У нас были и другие инциденты на территории Казахстана. Был смертный случай, когда был застрелен человек. Поэтому, господин Дильманов, сегодня дайте подробную справку по этому поводу. Вопрос очень серьезный, всем рты закрыть мы не сможем. Если будут вопросы, то придется отвечать. Но то, что люди в погонах занимаются скотокрадством... На это Президент страны много раз обращал внимание, что с регионов в Администрацию Президента поступают жалобы, что участились случаи скотокрадства в последнее время, особенно в условиях пандемии, когда люди не имеют возможности охранять свой скот. Это не только в Сарыагашском, но и в других регионах. Внутри регионов тоже, не на государственной границе. Поэтому вопрос очень серьезный. По всем этим инцидентам на государственной границе дайте мне подробную справку, если будут вопросы, я должен быть готов.

Вы же будете присутствовать при обсуждении в четверг?

ДИЛМАНОВ Д.А. Так точно.

ТӨРАҒА. Есть еще вопросы?

ОРНЫНАН. Нет.

ТӨРАҒА. Ендеше осы заң жобасы бойынша қысқаша баяндама жасайын.

Өздеріңіз жақсы білесіздер, 2019 жылы Каспий теңізінің статусы жөніндегі үлкен конвенцияға қол қойдық. Бұл Елбасының тәуелсіздік алған жылдардан бастап бүгінге дейін жүргізіліп келе жатқан жүйелі еңбегінің жемісі. Бүгінде Каспий теңізін былай қойғанда құрғақтағы территориямызға көз алартатындар көбейіп жатқан кезде бес мемлекетке ырыс, береке, байлық әкеліп отырған Каспий теңізінің статусы жөніндегі конвенция тарихи құжат болды.

Ал енді бүгін қаралып отырған заң жобасы осы конвенциядан туындаған заң және осы конвенцияда бекітілген нормаларды нақтылайтын, әсіресе теңіздің үстінен өтетін шекара, теңіздің түбіндегі шекара, теңіздің ортасындағы байлығы – әртүрлі миграциямен жүріп отыратын балығы бар, оның аулану тәртібі бар, сосын «территориальные воды» деген сулардың 12 мильден Қазақстанның шекарасынан әрі қарай теңізге 15 мильға дейін жоғарылатуы өте үлкен маңызы

бар деп айтамыз. Өйткені менің білуімше қазір теңіздегі Каспий үстіндегі шекарамыздың өзі 1 километрден астам болуы мүмкін. Сонда біз соның бүкіл ұзындығы бойынша 3 мильға дейін теңізге қарай ұзаратын болсақ, ол біздің еліміз үшін өте пайдалы, өте қажетті дүние деп есептейміз.

Сондықтан осы заңды даярлап, тиісті органдармен келісіп, халықаралық деңгейде дипломатиялық каналдар арқылы келісімдерді алғаны үшін Сыртқы істер министрлігіндегі азаматтарға рақмет айтамыз.

Заң жобасы қазір барлық комитеттерде қаралды, тиісті қорытындылар келіп түсті, барлығы заң жобасын қолдап отыр. Сол себепті заң жобасын осы күйінде мақұлдап, ешбір ескертулерсіз алдағы бейсенбі күні болатын отырысқа шығару жөнінде бір ғана ұсыныс бар. Қарсылық бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Коллектив қолдап отыр, өйткені бұл заң жобасы бойынша кеше мен Бюрода өзім баяндағанмын. Бюро мүшелері қолдап отыр, Төраға заң жобасын қолдап отыр. Төраға заң жобасын тезірек қабылдайық деп отырысқа шығару жөнінде мәселе қойды.

Ал енді министрдің орынбасары Марат Зеникенұлына тапсырма бар. Министрге осының бәрін баяндаңыз, қалыптасқан дәстүр бойынша Сенат отырысына министр келіп, өзі баяндама жасау керек.

Если в зале будут сопутствующие вопросы, как на сегодняшнем заседании, прошу быть готовыми.

Международно-правовой департамент басшысының келіп отырғаны дұрыс болар деп ойлаймын, артық болмас. Бірақ сұрақ болған жағдайда министрдің өзі жауап бере алады ғой. Но если будут какие-то вопросы, прошу учесть эти моменты, предварительно подготовьте министра к этому заседанию. Түсінікті ме?

ОРНЫНАН. Түсінікті.

ТӨРАҒА. Онда заң жобасы бойынша шешім қабылданды. Заң жобасы мақұлданып, алдағы болатын пленарлық отырысқа шығарылады.

Осы заң жобасы бойынша шақырылған азаматтардың барлығына рақмет айтамыз, еңбектеріңізге табыс тілейміз.

Рақмет. Сау болыңыздар.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің төрағасы

М. Құл-Мұхаммед

ШЖҚ-дағы «Материалдық-техникалық қамтамасыз ету басқармасының инженерлік орталығы» РМК директоры

А. Құсайынов

ОРЫНДАҒАН:

Стенографиялау қызметінің
Жетекші редакторы

И. Шыныбаева

